

„Реч се оповргава речју, али шта ће оповргнути живот?“ питао се Свети Григорије Палама. У *Карејском шийику* Свети Сава између осталог поручује: „Станите против зла чврсто, имајући велику и неразориву помоћ Божију“. Овај мали сегмент светосавске науке нам довољно сведочи о актуелности јеванђељске науке у делима и животу Божијег угодника. Он је био и остао наш светионик који нас је обасјавао и данас нас обасјава кроз сву нашу мукотрпну историју.

Многи су због тога покушавали да униште дела Светог Саве која је он чинио у свом народу. Али има нешто вечно што непријатељи српског народа не могу да униште. Има нешто бесмртно што никако не могу да сатру и поставе у гроб. Све су рушили, али је царство Светог Саве неразориво. Које је то царство? Шта је он то основао трајније него његов отац Стефан Немања – Свети Симеон Мироточиви; шта је он то утврдио узвишеније него његов брат краљ Стефан Првовенчани – Свети Симон Монах? Утврдио је Цркву у Србији на темељима које су поставила Света браћа Ђирило и Методије, донео је духовно царство које *ни враћа њакла неће навладати* (Мт 16, 18).

Предао је вечно и непролазно сваком Србину да најпре треба да освети себе, да очисти душу своју, да се моли Богу, да живи Христом, Црквом, вером и Јеванђељем. Јеванђељско семе које је Свети Сава некада посејао у српском роду ниче и данас. Сеје он и сада, сеје с неба кроз своје молитве, сеје заједно са свим светитељима. Сав земаљски живот претворио је у службу Богу, у свето богослужење, приносећи своје срце, своју мисао и цело своје биће Богу на дар. Свети Сава је један од оних ретких људи у историји рода нашег пред којим кад се застане просто се занеми, остане се без даха. Савина величина је толика да ју је немогуће сагледати земаљским очима или је описати речима.

Етос Светог Саве позива нас данас да не будемо искључиви, самољубиви и самодовољни, већ да будемо отворени за овај свет, да бринемо о његовом спасењу, да будемо свестрани, мудри у процени свега што се догађа, али Божијим, а не људским мерилима.

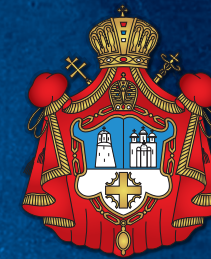
Сложена и тешка политичка ситуација и тражење равнотеже у ватромету интереса разних центара моћи не заобилази наш народ ни данас, као што није ни тада. У вртлогу историје и бурама овога света Свети Сава остаје трајни оријентир и узор, јер нам његова личност и његово дело показује пут Јеванђеља, пут служења Богу који сигурно води циљу коме идемо у сусрет, Божјем царству. Сва његова добра дела за нас остају трајни залог и узор, наслеђе које треба да задобијемо да бисмо га поседовали.

Нека Бог подари свима нама да ходимо светосавским путем, путем на који су сви земни народи призвани да ходе - у Живот вечни. А да бисмо опстали на том путу послушајмо нашег богоносног путовођу који у *Беседи о њравој вери* моли своја духовна чада: „Држите реч Божју и свету веру Његову, и трисвето име Његово с чистим срцем призивајте, и не ленећи се, у светим молитвама припадајте к Њему, исповедајући грехове своје, плачући са сузама пред Њим, и Њему појући и препојући у срцима вашим непрестано, дан и ноћ, не слабећи. Јер Бог, када му се исповедамо и молимо Га, сам уверава људе и духовно улази у срца оних који добро слушају учење о Богу.“

Са овим мислима и жељама честитамо Вам Савиндан, Славу васцелог српског народа, и свима вама, драга наша децо духовна, који сте се данас сабрали у вашим храмовима у нашој дивној Шумадији, желимо да молитве Светог Саве буду са свима вама да сви заједно останемо на светосавском путу, а то је пут Христов, пут који нас води у Живот вечни.

Епископ шумадијски

Дано у престоном Нам граду Крагујевцу
27/14. јануара 2024. године

Ј О В А Н

МИЛОШЉУ БОЖИЈОМ ПРАВОСЛАВНИ
ЕПИСКОП ШУМАДИЈСКИ
СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И ВЕРНОМ
СВЕТОСАВСКОМ НАРОДУ ОВЕ БОГОМ ЧУВАНЕ
ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ, БЛАГОДАТ ВАМ И
МИР ОД БОГА ОЦА, БОГА СИНА И БОГА ДУХА
СВЕТОГА И ДА МОЛИТВЕ СВЕТОГ САВЕ БУДУ СА
СВИМА ВАМА

*Свети Сава – учишљ нашј йушя који
води у живишљ вечни.*

Сваког православног хришћанина из рода нашег обузму изузетно топла осећања када размишља, говори и када се моли свом просветитељу, учитељу и духовном оцу Светом Сави. Све што данас имамо у српском народу, а да је вредно, свето и честито, везано је за личност и дело Светога Саве и испуњено је светим предањем Цркве Православне. То живо предање уводи у Вечни живот, то је предање које се разгорело огњем Божијим када је Дух Свети сишао са небеса на апостоле на Педесетницу у светом граду Јерусалиму, и одатле се распрострло по читавом свету, да би преко свете Горе Атонске и преко Светог Саве, дивног изданка Свете Горе, било пренесено и на наше просторе, где кроз векове, па све до данас рађа дивне плодове по свим српским земљама, а и широм васељене.

Стопе Светог Саве су проходиле и на тајанствен начин доспеле на све четири стране света. Ено његових трагова у Аустралији, где су му два манастира посвећена; ето тих истих трагова и у Америци, у Либертивилу, где такође постоји манастир Светог Саве, а о црквама и да не говоримо. Овај дивни угодник Божији је сведок испуњења пророштва псалмописца Давида који говори: *По свој земљи изиђе глас њихов, и до крајева васељене речи њихове* (Пс 18, 5). На који год континент да је крочила нога Србинова тамо се чуло за лик и дело нашег Светог оца. Његове топле молитве, које непрестано излива пред Престолом небеског Владике Христа буде јеванђељску веру у срцима наших верних; сила речи његових велогласно одјекује и попут квасца духовног чини да на расте свака добра мисао у уму нашег народа ма где се он налазио.

Откуда том некадашњем кнезу хумском, Растку Немањићу, та моћ и толика снага? Пре свега, отуда што је он заиста био човек велике и дубоке вере у Христа Бога, човек који се разапео на крсту двоједне љубави: с једне стране љубави према Богу, према Христу Богочовеку, према Цркви Божијој и, са друге стране, љубави према свом народу. И не зна се која је љубав била већа! Ова прва љубав, љубав према Богу,

била је испуњење оне прве заповести Христове: *Љуби Госиода Бога свога свим срцем својим, свом душом својом и свим умом својим* (Мт 22, 37), а ова друга љубав, испуњење оне друге заповести Христове: *Љуби ближњега свога као самога себе* (Мт 22, 39).

Свети Сава је испунио обе ове заповести проносећи крстом и једну и другу љубав. Пламеном жртвене љубави је горео док је по земљи ходио и народ свој Христом походио и обилазио, на покајање позивао и Речју Божијом просвећивао, док је Јеванђеље Христово проповедао. Овим пламеном је обасјавао пут и одгонио сенку незнања ширећи светлост богопознања да се испуне јеванђељске речи: *Народ који седе у џами виде светлости велику, и онима који седе у обласи и сени смрти, светлости засија* (Мт 4, 16). Пламеном двоједне љубави је горео и после његовог упокојења у граду Трнову, у Бугарској и после преноса моштију у манастир Милешеву. Том и таквом љубављу Свети Сава гори и данас молитвено заступајући свој народ и сваког човека који му се обрати за помоћ. Та нетварна љубав која није емоција, већ бесмртни дар Онога који Сам јесте Љубав, не само што је свецело његово биће испунила и прибројала га међу велике светитеље, него је кроз њега и преко њега била пренета на читава поколења српског народа, а преноси се и данас, у овим тешким временима. Том љубављу Свети Сава у векове векова остаје духовни темељ и исходиште историјског пута нашег народа.

Нашу Цркву и државу створили су отац и син, два светитеља. Нема сличног примера у целој европској историји. Само је промисао Божија могла такав поредак створити - да се и духовна и државотворна историја једног народа заснивају на две личности и да обе буду светитељи Божији. На том двоједном темељу почива све оно што је било свето и честито у нашој Цркви и у нашој држави, а што се кроз векове одржало и остало тако. Ко год би скренуо са тог пута, пре или касније, морао је на њега да се врати, јер за српски народ нема другог пута осим светосавско-светосимеоновог пута и нема других путеводитеља осим Светог оца и Светог сина – Симеона и Саве.

Свети Сава је, као што певамо увек на његов празник, учитељ и путоводитељ путовања које не води у смрт, него је то пут који води у живот. Пут Светога Саве је Господњи пут, пут Богочовека. Тај пут је утемељен на Истини Божијој, открива Истину и води ка Истини, а преко Истине нам дарује Вечни живот. *Ја сам Пути, Истина и Животи* (Јн 14, 6), говори Господ ка којем нас води Свети Сава који нас у *Жичкој беседи о правој вери* поучава како да верујући у Христа на темељима свете вере зидамо добра дела: „Јер нити користи исправност живота без праве вере у Бога и просвећене, нити нас право исповедање без добрих дела може представити Господу, већ нам треба имати обоје, да савршен буде Божји човек (2 Тим 3,17), а не да због недостатка храмље живот наш. Јер, вера је спасоносна, као што рече Апостол, која кроз љубав дела (Гал 5,6).”

Свети Сава нас је увео на пут врлине и спасења, научио нас је вери православној и начину живота који израста из те и такве вере. Научио нас је правом и истинском благочестију, правом и истинском животу и побожности. Светим Савом смо постали зрео, хришћански народ. Њиме ходимо кроз животне сциле и харибде и сазнајемо, не само своју прошлост, блиску и далеку, него откривамо праву и истинску будућност нашу. Због тога ми требамо не само да се сећамо Савиног светитељског лика и дела, већ да живимо сагласно његовом примеру, да када год се нађемо и налазимо на животном распећу и пред великим искушењима кренемо за Светим Савом Господњим путем који води у Живот вечни. Тим путем ишли су наши свети преци и управо је због тога мајка Јевросима могла да каже своме сину Марку „боље ти је изгубити главу него своју огрешити душу”. А идући путем Светог Саве, Свети кнез Лазар је свима нама за векове векова дао поуку да је „земаљско за малена царство а небеско увек и довека”.

Цео живот Свети Сава је темељио на Господу Христу и проверавао Јеванђељем Христовим. Због тога његови непријатељи нису могли да му противрече.